

2018

BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.

MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA OZE W BANKU OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.

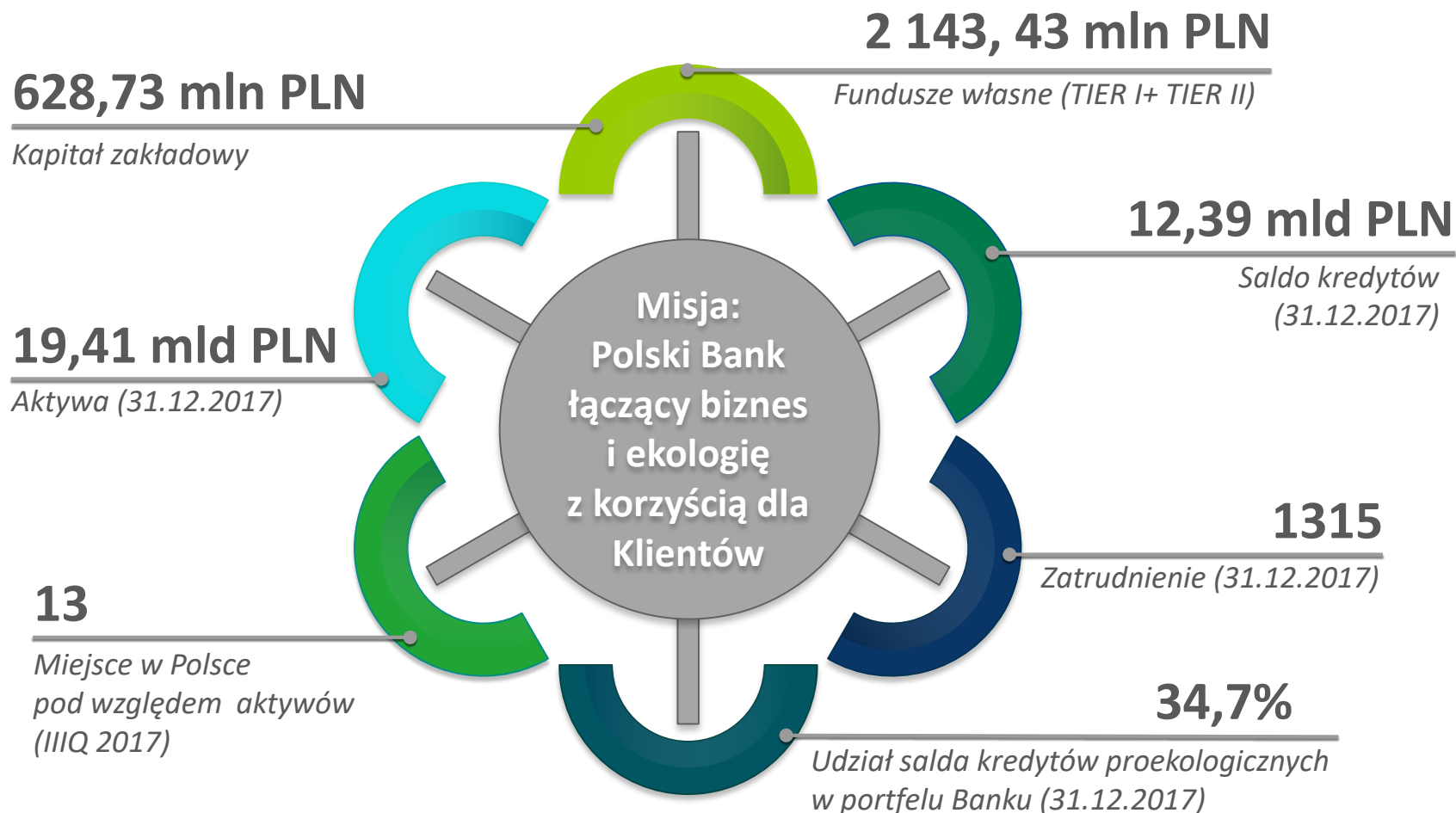
NAROL, DNIA 05.04.2018 R.

BOŚ Bank promuje elektroniczny obieg dokumentów,
który chroni środowisko. Pomyśl zanim wydrukujesz!

Z korzyścią dla Ciebie i świata w którym żyjesz

BOŚ Bank – ponad ćwierć wieku doświadczenia

BOŚ - jedyny Bank w Polsce wyspecjalizowany w finansowaniu ochrony środowiska

„Bank jako sprawny kanał transmisji środków przeznaczonych na inwestycje w ochronę środowiska i zrównoważony rozwój w Polsce” – jeden z nadrzędnych celów strategicznych BOŚ S.A.

Efekty ponad 25 lat pracy:

Około **19,35 mld PLN** udzielonych kredytów proekologicznych

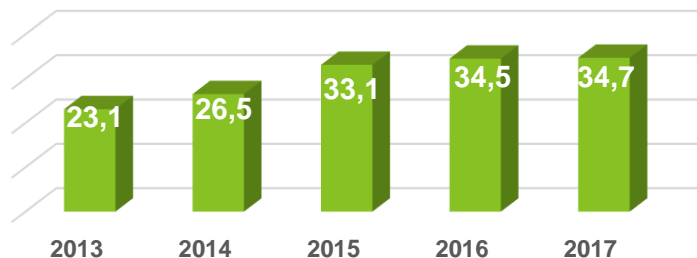

Łączna wartość inwestycji proekologicznych współfinansowanych przez Bank to ok. **50,2 mld PLN**

Łączna liczba sfinansowanych przedsięwzięć proekologicznych to ok. **77 tys.**

Udział salda kredytów proekologicznych w saldzie kredytowym Banku ogółem:

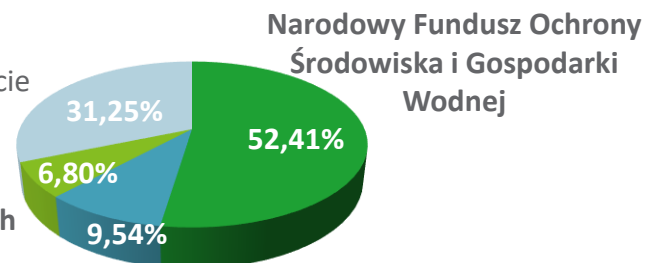

Akcjonariat:

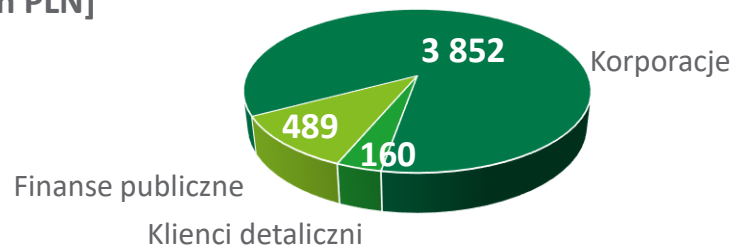
Akcje w wolnym obrocie

Dyrekcja Generalna
Lasów Państwowych

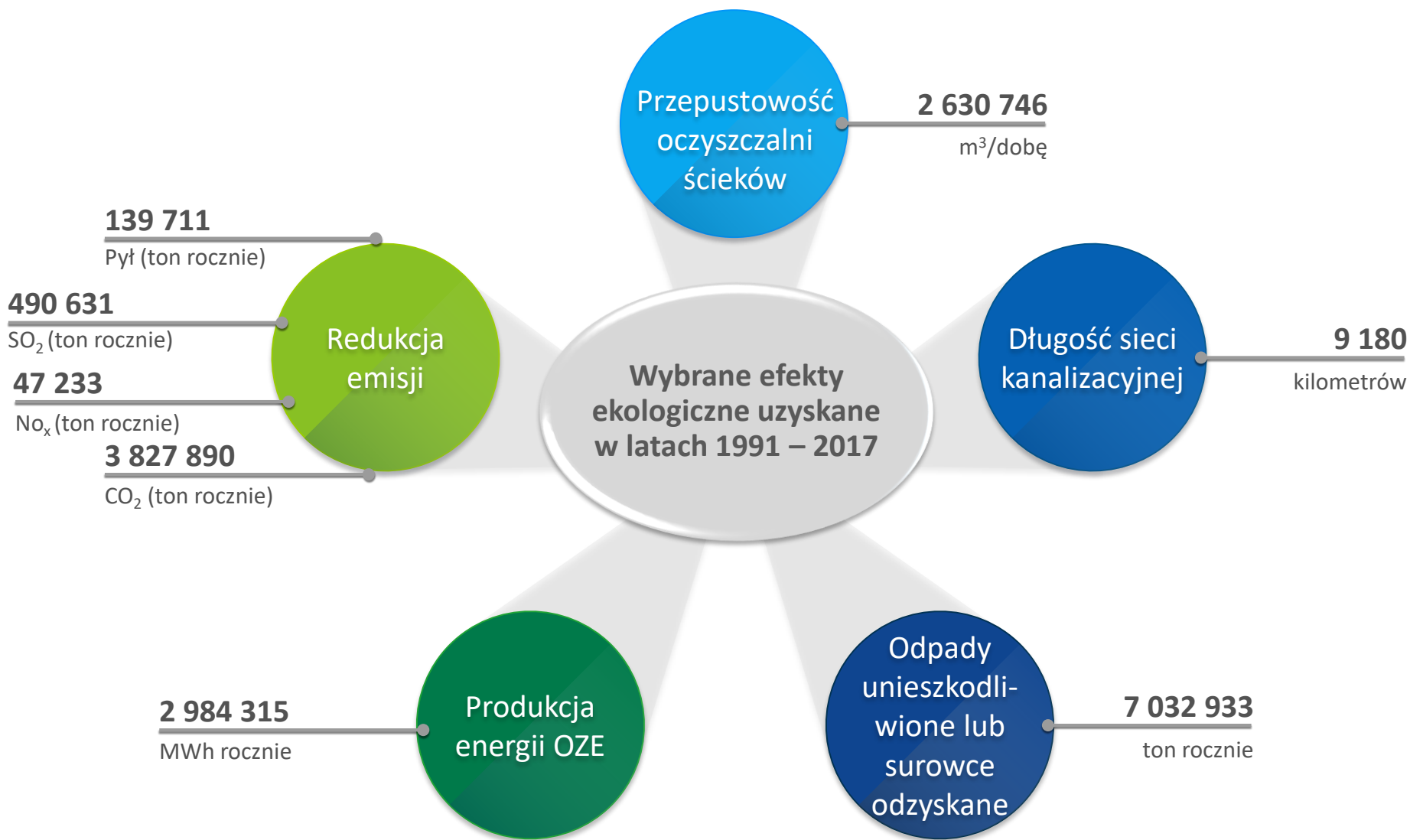
Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz
Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych

Struktura segmentowa zadłużenia z tytułu kredytów proekologicznych (31.12.2017): [mln PLN]

Efekty ekologiczne

Klastry energii i BOŚ – wspólny mianownik

Bank, mając duże doświadczenie w finansowaniu OZE, jest zainteresowany wspieraniem rozwoju klastrów energetycznych poprzez finansowanie i współfinansowanie projektów podmiotów należących do klastra jak i samego klastra (pod warunkiem utworzenia formy prawnej spełniającej warunki pozwalające na współpracę z Bankiem)

Formy prawne działalności klastrów w Polsce:

- grupa kapitałowa
- spółdzielnia
- stowarzyszenie
- fundacja
- spółka prawa handlowego
- umowa o wzajemnej współpracy (umowa nienazwana)
- inne

Nie każdy podmiot może być partnerem dla Banku
(organ uprawniony do reprezentacji, zdolność kredytowa, zabezpieczenia)

Źródła finansowania inwestycji proekologicznych w Polsce

**Instytucje wdrażające
krajowe i unijne programy wsparcia**

np. RPO, POIR, POPW

*Dotacje
i pożyczki
preferencyjne*

NFOŚiGW

INWESTOR

*Dotacje
i pożyczki
preferencyjne*

WFOŚiGW

*Kredyty
preferencyjne*

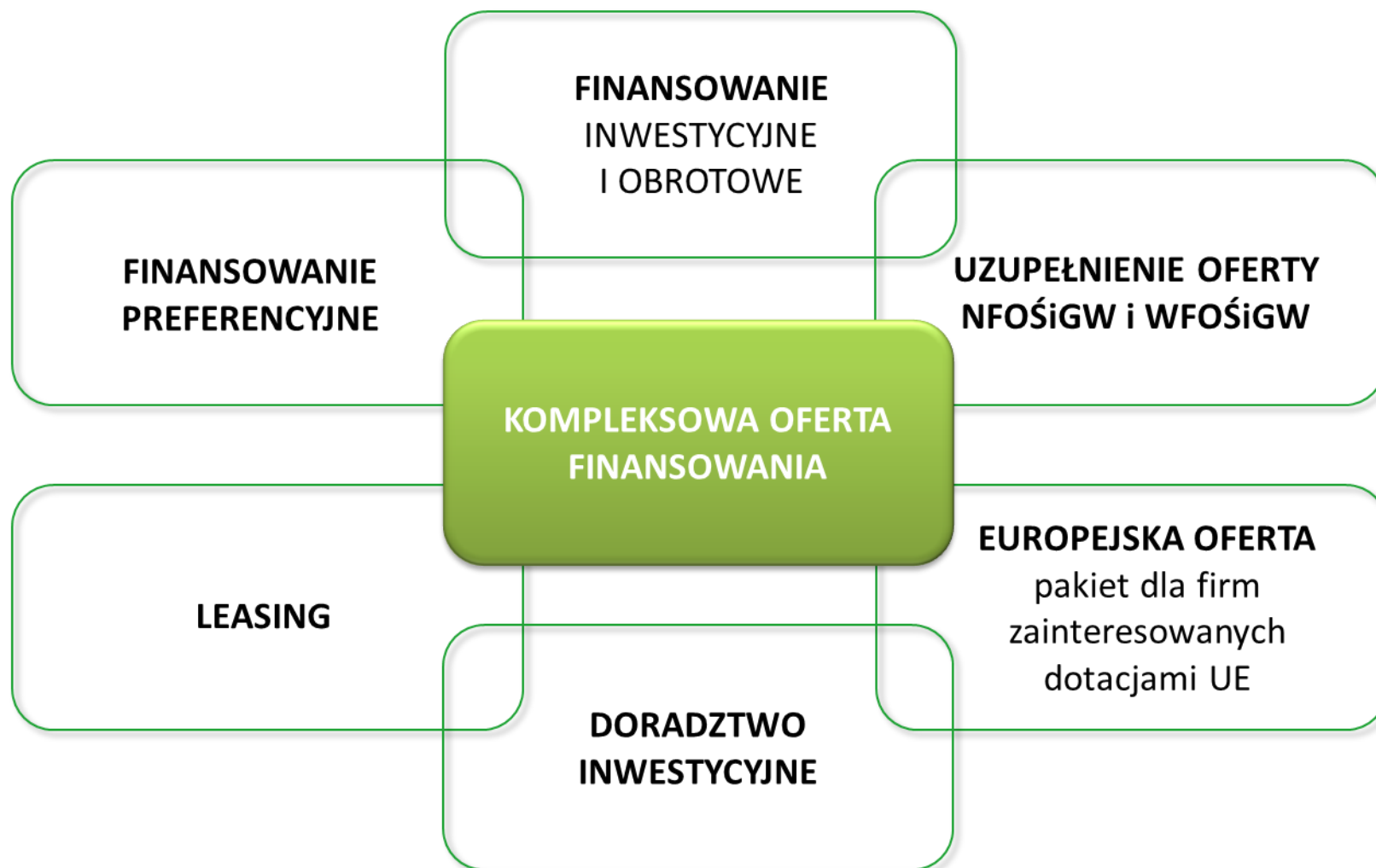
*Kredyty
komercyjne*

Bank

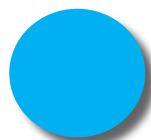

*Inwestycje w sektorze
energetyki odnawialnej to
przedsięwzięcia przynoszące
wymierny efekt ekologiczny.*

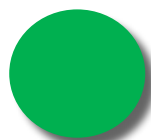
Kompleksowa oferta Grupy BOŚ

Kredyt inwestycyjny

Kredyt inwestycyjny to długi okres kredytowania, a tym samym możliwość rozłożenia kosztów inwestycji w czasie oraz poprawa płynności firmy poprzez uwolnienie środków własnych na potrzeby obrotowe. Warunki finansowania dostosowywane są do profilu inwestycji oraz zdolności kredytowej klienta.

Środki mogą być przeznaczone na następujące cele:

- zakup: gruntu pod nowe inwestycje, nieruchomości zabudowanych, środków trwałych – nowych i używanych (środków transportu, maszyn, urządzeń, linii technologicznych, wyposażenia),
- remont i modernizację środków trwałych,
- budowę, rozbudowę, modernizację nieruchomości,
- refinansowanie kredytu inwestycyjnego udzielonego przez inny bank,
- refinansowanie nakładów poniesionych na realizację inwestycji.

**FINANSOWANIE
INWESTYCYJNE
I OBROTOWE**

Szczegóły oferty

KWOTA

Finansowanie **do 80%** wartości inwestycji

OKRES

Wygodny okres kredytowania – **nawet 10 lat**

%

Oprocentowanie uzależnione od sytuacji finansowej firmy
Prowizja: **od 1,5% do 2,5%** w zależności rodzaju produktu i zakresu finansowania

Kredyt obrotowy

FINANSOWANIE INWESTYCYJNE I OBROTOWE

W ramach oferty BOŚ Banku dostępne są:

- **kredyty obrotowe w rachunku kredytowym**, przyznawane na finansowanie potrzeb związanych z bieżącą działalnością, na okres 36 miesięcy
- **kredyty odnawialne w rachunku bieżącym**, przyznawane na finansowanie potrzeb związanych z bieżącą działalnością, na okres 12 miesięcy z możliwością odnowienia na kolejny okres

Korzyści

- realizacja zobowiązań i finansowania bieżącej działalności firmy
- możliwość wielokrotnej spłaty i ponownego uruchamiania w okresie kredytowania do wysokości ustalonego limitu kredytów odnawialnych
- spłata dokonywana jest zgodnie z możliwościami firmy
- komfort posiadania zaplecza finansowego na realizację bieżących płatności

Szczegóły oferty

KWOTA

Wysokość finansowania uzależniona od wysokości obrotów firmy

OKRES

Wygodny okres kredytowania – **nawet do 36 miesięcy**

%

Oprocentowanie uzależnione od sytuacji finansowej firmy

Prowizja: **od 3,0% do 3,5%** w zależności rodzaju produktu i zakresu finansowania

Bank Ochrony Środowiska S.A. oferuje następujące rodzaje gwarancji:

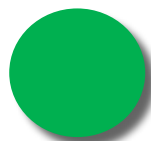
- gwarancji dobrego wykonania umowy (kontraktu), w tym usunięcia wad i usterek
- gwarancji zapłaty za dostawę towaru / usług, w tym zapłaty czynszu
- gwarancji przetargowych
- gwarancji celnych
- gwarancji zwrotu zaliczki
- tranzytowych według Wspólnotowej Procedury Tranzytowej
- gwarancji spłaty zobowiązań z innych tytułów (z wyjątkiem spłaty kredytu)
- regwarancji
- promesy udzielania gwarancji

Kredyty we współpracy z donatorami krajowymi

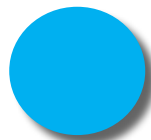
Rodzaj preferencji jest określony w umowie z WFOŚiGW
Możliwość indywidualnych negocjacji BOŚ Banku z Funduszem w przypadku finansowania większych projektów (poza zakresem umowy Banku z WFOŚiGW).

Finansowanie preferencyjne z WFOŚiGW

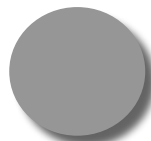

Kwota kredytu

Do 80% wartości kredytowanego przedsięwzięcia netto.

Okres finansowania jest ustalany w zależności od planowanego okresu realizacji inwestycji oraz oceny zdolności kredytowej Klienta.

Karencja kapitału wynosi max. 12 miesięcy lub ustalona indywidualnie w przypadku inwestycji o długim okresie realizacji, ale nie dłuższa niż 3 miesiące po zakończeniu zadania, o ile umowa z WFOŚiGW nie określa inaczej.

Bez karencji w spłacie odsetek.

Prowizje i opłaty są zgodne z obowiązującą TOiP albo zgodnie z umową z WFOŚiGW.

Oferta zmienna w czasie, dostępna w wybranych województwach, ważna do wyczerpania puli środków udostępnionych przez Fundusz.

Model finansowania bankowego

Uzupełnienie oferty podmiotów krajowych i zagranicznych

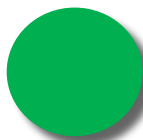
Kredyt inwestycyjny uzupełniający

Przeznaczenie kredytu

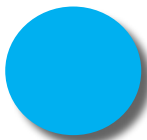
Finansowanie uzupełniające – projekty współfinansowane ze środków krajowych NFOŚiGW lub WFOŚiGW

**UZUPEŁNIENIE
OFERTY NFOŚiGW
I WFOŚiGW**

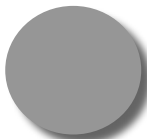

Kwota kredytu

Uzupełniający: do 95% wartości przedsięwzięcia **lub do 100%** w przypadku dofinansowania z programów pomocowych na poziomie min. 70% kosztów projektu i ratingu nie gorszego niż 9.
Pomostowy: do 100 % wartości dofinansowania NFOŚiGW i WFOŚiGW.

Okres finansowania do 20 lat, w przypadku dofinansowania w formie zwrotnej lub w formie dopłat do odsetek, nie dłuższy niż okres zwrotu środków do NFOŚiGW lub WFOŚiGW lub okres wypłaty dopłat Donatora do odsetek naliczanych przez Bank.

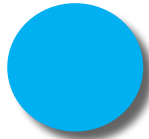
Karencja kapitału: max. 12 miesięcy lub ustalona indywidualnie w przypadku inwestycji o długim okresie realizacji ale nie dłuższa niż 3 miesiące po zakończeniu zadania.
Bez karencji w spłacie odsetek

Prowizje i opłaty Zgodnie z Taryfą opłat i prowizji lub zgodnie ze złożoną ofertą , w przypadku udzielania kredytu zgodnie z Ustawą Prawo zamówień publicznych.

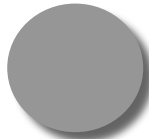

EUROPEJSKA OFERTA
pakiet dla firm zainteresowanych
dotacjami UE

Promesa Unijna

Potwierdza źródła finansowania projektu zgłaszanego do dofinansowania ze środków UE.

Kredyt pomostowy umożliwia wcześniejsze uruchomienie realizacji inwestycji finansowanej z programów pomocowych UE jeszcze przed faktycznym otrzymaniem dotacji, do 100% wartości dofinansowania uzyskanego z Funduszy Pomocowych

Kredyt uzupełniający pokrywa część kosztów, które nie zostaną zakwalifikowane do sfinansowania ze środków europejskich, pozwala na finansowe domknięcie projektu unijnego.

Kredyt na innowacje technologiczne jest przyznawany na sfinansowanie inwestycji technologicznych BOŚ S.A. – wśród banków udzielających kredytów technologicznych w ramach POIR PODDZIAŁANIE 3.2.2 KREDYT NA INNOWACJE TECHNOLOGICZNE.

Kredyt inwestycyjny ze środków EBI

EUROPEJSKA OFERTA EBI Climate Action

Kredyt inwestycyjny EBI Climate Action

(ze środków Europejskiego Banku Inwestycyjnego)

- przedmiot: Finansowanie projektów infrastrukturalnych oraz związanych z **ochroną środowiska**, w tym **Inwestycje Climate Action** – przedsięwzięcia z zakresu **OZE** oraz **efektywności energetycznej**
- produkt dla MŚP, Średnich Przedsiębiorstw, tzw. MidCap (do mniej niż 3000 pracowników) i podmiotów Finansów Publicznych
- okres kredytowania:
  - MŚP i MiDCap od 2 lat do **12 lat**
  - JST i spółki komunalne od 5 lat do **12 lat**
- max kwota kredytu: **12,5 mln EUR** (równowartość w PLN)
  - do 85% wartości inwestycji netto dla podmiotów MŚP i MidCap
  - do 50% wartości inwestycji netto dla podmiotów Finansów Publicznych
- finansowanie projektu środkami UE oraz środkami z EBI do **100 % wartości inwestycji netto**
- okres karencji w spłacie kapitału do 2 lat
- **obniżone** w stosunku do przeciętnych wartości rynkowych: prowizja przygotowawcza (nawet 0,5%), wkład własny (15%), marża i brak prowizji za gotowość
- możliwość **refinansowania** wcześniej poniesionych nakładów przez Klienta.

Dlaczego inwestycja w biogazownię ?

Decydując się na realizację biogazowni rolniczej, na wstępie powinniśmy zastanowić się nad powodem jej realizacji. Najczęściej spotykane powody to: uzyskanie samodzielności energetycznej (stabilna i przewidywalna produkcja energii elektrycznej i ciepłej), ekologiczne i efektywne pozbycie się odpadów oraz modernizacja i optymalizacja kosztowa gospodarstwa.

Ponadto:

- Inwestowanie w OZE przynosi wymierne korzyści dla środowiska naturalnego oraz dla rolnictwa, pobudzając rozwój lokalnej gospodarki – dodatkowa zachęta to polityka energetyczna Unii Europejskiej oraz dotacje unijne
- Umożliwia sprzedaż instalacji i technologii
- Biogazownie rolnicze mogą realizować przedsiębiorstwa działające w branży energetycznej, spółki celowe powołane do produkcji biogazu, lokalne gospodarstwa rolne oraz jednostki samorządu terytorialnego
- Realizacja tego rodzaju przedsięwzięcia wymaga wykonania szczegółowej analizy, m.in. pod kątem technologicznym, logistycznym, finansowym oraz formalnoprawnym

Kiedy inwestycja w biogazownię jest opłacalna ?

Biorąc pod uwagę potężny potencjał surowcowy dla biogazowni rolniczych w Polsce (min. 5 mld m³), wydaje się, że najbardziej korzystny wariant realizacji biogazowni w naszym kraju powinien bazować na zintegrowaniu ich w ramach gospodarstw rolno – hodowlanych czy zakładów przetwórstwa rolno – spożywczego i oparciu tych przedsięwzięć na redukcji kosztów pozyskania energii, utylizacji odpadów oraz zakupu nawozów.

Czynniki, warunkujące powodzenie takiego przedsięwzięcia to:

- Wykorzystanie dostępnych instrumentów wsparcia inwestycyjnego i eksploatacyjnego, właściwych dla projektowanej biogazowni (w tym z tytułu wysokosprawnej kogeneracji).
- Zapewnienie dostawy surowców, w tym: wieloletnie gwarancje dostaw (min. 15-18 lat), zakup substratów po możliwie najniższej cenie, wykorzystanie jako wsadu surowców o wysokiej produktywności biogazu, będących odpadem z innej działalności produkcyjnej.

Optymalne rozwiązanie to zasilanie biogazowni substratami z własnych zasobów, upraw i hodowli.

- Minimalizacja odległości transportu wsadu (w promieniu do 15 km).
- Możliwość zagospodarowania pulpy pofermentacyjnej.
- Zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji (wybór odpowiedniego agregatu kogeneracyjnego).
- Lokalizacja biogazowni jak najbliżej sieci energetycznej (GPZ) i odbiorców ciepła.
- Zapewnienie możliwości krótkoterminowego magazynowania biogazu w okresie wysokich cen na rynku bilansującym, umożliwiającego zwiększenie produkcji energii elektrycznej, co poprawi rentowność biogazowni.
- Zapewnienie gwarantowanej ceny sprzedaży energii elektrycznej (cena aukcyjna)

Jak poprawić rentowność biogazowni ?

Rentowność instalacji biogazowej można w znaczny sposób poprawić poprzez:

- Zastosowanie własnych substratów,
- Zużycie na potrzeby własne lub na sprzedaż do sieci ciepłowniczej energii cieplnej powstałej jako efektu ubocznego spalania biogazu (lokalni odbiorcy),
- W przypadku braku sieci ciepłowniczej alternatywą jest lokalizacja biogazowni w sąsiedztwie obiektów o dużym zapotrzebowaniu na ciepło (np. szklarnie, suszarnie drewna, tytoniu, zboża, owoców, warzyw) lub chłód (np. mleczarnie),
- Biogazownie zrealizowane w ramach funkcjonującego gospodarstwa mogą zimą wykorzystywać ciepło do ogrzania budynków mieszkalnych lub gospodarskich, a latem do suszenia płodów rolnych,
- Zastosowanie innowacyjnych rozwiązań technologicznych (np.. z zastosowaniem technologii HYDROLIZY, technologii PROBIOGAS, z innowacyjnym systemem mieszania – pionowym, z układem wstępnej fermentacji – jako przystawki do technologii Nawaro).

Decyzja o budowie biogazowni

Realizacja inwestycji budowy biogazowni rolniczej wymaga działań, które wynikają z obowiązujących przepisów.

Etapy realizacji projektu obejmują takie czynniki jak:

1. Idea
2. Uzgadnianie technologii
3. Dokumentacja finansowa
4. Procedury budowlane i środowiskowe
5. Wybór technologii, pozwolenie, decyzja
6. Budowa
7. Rozruch technologiczny
8. Umowy
9. Działanie

Dokumenty niezbędne do uzyskania pozwolenia na budowę:

- Dokumentacja środowiskowa
- Dokumentacja geotechniczna
- Wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (MPZP) lub informacja o jego braku
- Dokumentacja techniczna projektu budowlanego

STRUKTURA KOSZTÓW I PRZYCHODÓW REALIZACJI BIOGAZOWNI

KOSZTY:

- Inwestycyjne (grunt, urządzenia, budynki)
- Operacyjne (substraty, przeglądy/naprawy, personel, wydatki administracyjne)
- Finansowe (odsetki od kredytu)

STRUKTURA PRZYCHODÓW:

- Ze sprzedaży energii elektrycznej do sieci (OSD) w okresie poza wsparciem
- Ze sprzedaży energii elektrycznej po cenie aukcyjnej w okresie wsparcia (15 lat)
- Ze sprzedaży ciepła
- Ze sprzedaży pofermentu
- Ze sprzedaży usług utylizacji (substraty)

MOŻLIWOŚCI PRZYCHODÓW ze sprzedaży energii elektrycznej

Inwestor OZE ma do wyboru cztery ścieżki uzyskania korzyści finansowych:

- wyprodukowaną energię elektryczną zużyć na własne potrzeby i tym samym ograniczyć koszty działalności operacyjnej własnego przedsiębiorstwa
- wyprodukowaną energię sprzedać po cenie rynkowej w ramach zawieranych transakcji na towarowej giełdzie energii lub w ramach podpisanej umowy z firmą pośredniczącą
- wyprodukowaną energię sprzedać, w ramach podpisanej umowy, bezpośrednio podmiotowi trzeciemu przy wykorzystaniu własnej lub dzierżawionej linii przesyłowej
- przystąpić do aukcji ogłoszonej przez Prezesa URE i, wygrywając ją, uzyskać zapewnienie zakupu wytworzonej energii elektrycznej w ilości i po cenie zadeklarowanych w aukcji

Pierwsze trzy rozwiązania - rynkowe, których funkcjonowanie przebiega bez udziału pomocy ze strony Państwa.

System aukcyjny - mechanizm o cechach regulowanych i objęty pomocą dotyczącą dopłaty do ceny energii elektrycznej wytworzonej w źródle odnawialnym.

Szanse dla nowych projektów o mocy do 1 MW w nowelizowanej Ustawie o OZE (projekt 3.1):

- nowe mechanizmy wsparcia dla grupy małych wytwórców energii elektrycznej z OZE w postaci tzw. feed-in tariffs (FiT) oraz feed-in-premium (FiP). Dotyczyć będą instalacji o mocy do 500 kW i od 500 kW do 1 MW mocy zainstalowanej elektrycznej dla wybranych technologii (hydroenergetyka i **biogaz**)

Stała cena zakupu, obowiązująca w okresie 15 lat, w przypadku mechanizmów FiT oraz FiP ma stanowić 90% ceny referencyjnej dla danego typu instalacji (**biogazowni** lub elektrowni wodnej) i będzie waloryzowana corocznie średniorocznym wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem z poprzedniego roku kalendarzowego.

KIEDY BANK DECYDUJE SIĘ NA FINANSOWANIE BIOGAZOWNI ?

Bank Ochrony Środowiska SA – jako instytucja, której misją jest finansowanie inwestycji związanych z ochroną środowiska, jest jak najbardziej zainteresowany finansowaniem biogazowni, ale tylko wtedy, gdy zdaniem banku projekt jest opłacalny i jeżeli planowane nadwyżki finansowe pozwolą na spłatę zaciągniętego (na realizację biogazowni) kredytu wraz z odsetkami.

W tej sytuacji szczególne znaczenie ma ocena realności przyjętych założeń w biznesplanie:

- Realność przyjętych cen energii elektrycznej, energii cieplnej i cen energii elektrycznej w systemie aukcyjnym
- Realność przyjętych wielkości produkcji z uwzględnieniem możliwości pozyskania i przerobu wykorzystywanych do produkcji surowców
- Realność przyjętych cen za unieszkodliwienie odpadów
- Zakładany poziom wzrostu cen i zapotrzebowania na produkowaną energię
- Przyjęty poziom inflacji
- Założone koszty pozyskania finansowego dłużnego

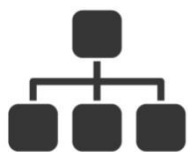
Atuty Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.

Zatrudnienie **wyspecjalizowanej kadry** posiadającej doświadczenie w realizacji projektów w dziedzinie ochrony środowiska jest gwarancją rzetelnego doradztwa

Wieloletnie doświadczenie w różnych obszarach ochrony środowiska pozwala na tworzenie **kompleksowej oferty produktów bankowych** spełniających oczekiwania Klienta

Narzędziem wszechstronnego wsparcia dla inwestorów i Klientów BOŚ Banku są spółki zależne, które oferują usługi komplementarne do oferty Banku – **doradztwo w zakresie środków pomocowych** i leasing

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

MACIEJ KOTULSKI CK RZESZÓW, TEL: 515 111 708
KRZYSZTOF GAŁAN CK LUBLIN, TEL: 515 111 219
EMAIL: KRZYSZTOF.GALAN@BOSBANK.PL

NAROL, DNIA 05.04.2018 R.

BOŚ Bank promuje elektroniczny obieg dokumentów,
który chroni środowisko. Pomyśl zanim wydrukujesz!

Z korzyścią dla Ciebie i świata w którym żyjesz

